

Argentina-Espanya, una etapa més de la guerra pel petroli?

Escrit per Gisella Evangelisti. La Independent
dilluns, 30 d'abril de 2012 12:44

Les actuals tendències en el mercat global del petroli. És Repsol un exemple d'empresa espanyola moderna?

L'article inclou una entrevista a Mónica Vargas de l'Observatori del Deute en la Globalització

OPINIO

"No és un bon moment per a la Monarquia", titulen aquests dies els diaris espanyols, pels escàndols que han involucrat la casa reial, des de la cacera d'elefants a Botswana del Rei, president honorari del WWF, a la investigació sobre l'ús de fons públics per interessos privats, a través de l'associació Noos, per part de la Infanta **Cristina** i el seu marit **Iñaki Urdangarin**.

El fet que hagin pagat amb fons públics la neteja de canelobres de plata, o l'arranjament del celler de vins, tot i comptar amb els sucosos sous deguts a la reialesa, ha portat a part de la ciutadania a preguntar per quin pecat original, en ple segle XXI i amb un país en fallida, s'han de seguir pagant els capricis d'una costosa monarquia, com si fos una malaltia genètica, en lloc de promoure un referèndum i decidir democràticament el destí de la institució.

Mentrestant el **príncep Felip d'Astúries**, en un acte d'inauguració de l'ampliació d'una refineria

Argentina-Espanya, una etapa més de la guerra pel petroli?

Escrit per Gisella Evangelisti. La Independent
dilluns, 30 d'abril de 2012 12:44

a Cartagena, ha defensat **Repsol** contra la nacionalització impulsada per Argentina definint "un exemple d'empresa espanyola moderna". El govern espanyol està desplegant un gran esforç diplomàtic en defensa de la multinacional, i amenaça de deixar de comprar soja, carn, i biocombustibles argentins.

Mentre diversos països del G20 condemnen la mesura de nacionalització, la majoria dels diaris espanyols, com "El País", comenta que aquesta mesura unilateral d'Argentina contrasta amb "les regles del joc" existents en camp internacional i constitueix un perill per a les empreses multinacionals, que podrien retirar les seves inversions als països del sud del món.

Però, de quines regles del joc estem parlant? És de debò Repsol espanyola? Quina és la tendència en la producció global del petroli?

Li preguntem a **Mónica Vargas**, investigadora i activista de l'**Observatori del Deute en la Globalització (ODG)**, que junts a altres organitzacions com "Ecologistes en Acció", "ACSUR-les Segovias", la "Associació catalana d'Enginyers sense Fronteres", l'"Observatori de les Multinacionals a Amèrica Llatina" (OMAL) i "Repsolmata", entre altres, ha emès un comunicat que viatja per la xarxa per donar una informació més realista sobre les activitats de la petroliera.

Revisem amb ella algunes dades i tot seguit respón les nostres preguntes.

La compra de YPF per Repsol es va realitzar el 1999 mitjançant pressions de la diplomàcia espanyola sobre el president argentí **Menem**, perquè vengués YPF a un preu per sota del seu valor real. Així, es van subestimar les reserves i es va sanejar l'empresa amb diners públics abans de vendre per 13.158.000 de dòlars a Repsol.

Per descomptat, després de la compra d'YPF, el Tresor Argentí va perdre una part important de la renda petroliera que rebia, mentre gràcies a aquesta mesura, la petita empresa d'origen espanyola es internacionalitzava, fins arribar a operar en molts països d'Amèrica Llatina, Àsia i Àfrica. Ara Repsol es retiraria de l'Argentina amb un saldo positiu de 8.813.000 de dòlars, sense comptar la indemnització que rebrà del govern argentí.

No obstant això, Repsol no va crear llocs de treball, sinó que els ha destruït. YPF tenia més de 55.000 treballadors i treballadores. Després de la privatització només en van quedar uns 6.000. A més, la recerca de la competitivitat ha portat a rebaixar les condicions de seguretat de les seves plantes, el que ha provocat la mort de 9 treballadors a la refineria de Puertollano.

Danys socials. Repsol ha mostrat una absoluta indiferència davant els drets de les poblacions indígenes a Amèrica Llatina. Per parlar d'Argentina, en el jaciment de Cerro Bandera, els drets de la comunitat maputxe Lonko Purrán (Província de Neuquén) van ser sistemàticament violats. Al jaciment de Loma de la Lata, les i els seus habitants, també maputxes, tenen fins a 17

Argentina-Espanya, una etapa més de la guerra pel petroli?

Escrit per Gisella Evangelisti. La Independent
dilluns, 30 d'abril de 2012 12:44

metalls pesats en la seva sang, pateixen trastorns nerviosos, malalties a la pell i fins i tot s'han donat casos d'anencefàlia fetal. El poble maputxe va demanar el 2002 a la Repsol una indemnització de 445 milions de dòlars, que va ser desatesa. Per a aquests casos i altres similars, l'empresa va ser jutjada i condemnada pel Tribunal Permanent dels Pobles des de 2006, però no ha mogut ni un dit per reparar els danys causats a les comunitats.

Danys ambientals. Repsol actua activament en la pèrdua de biodiversitat. Les seves activitats extractives són presents en zones molt sensibles des del punt de vista ambiental, com el Parc Nacional Madidi, la Reserva de la Biosfera Pilon Lajas, el Parc Nacional Isiboro Sécure, el Parc Nacional Amboró, el Parc Nacional Aguaragüe (tots a Bolívia) , el Parc Nacional Yasuni (Ecuador), o la Reserva Llancanelo (Argentina); al Perú, com a part del Consorci Camisea. En plena crisi ambiental mundial, el negoci del petroli, que emet gasos amb efecte hivernacle, contribueix al canvi climàtic de manera greu i irreversible.

Quines són les possibles motivacions de la mesura presa per Argentina?

Repsol pretenia explotar els recursos del camp argentí de Vaca Muerta, descobert fa poc. Aquest camp conté petroli d'esquist, una reserva que Repsol s'avalua en 22.807 barrils equivalents de petroli. Per extreure aquest cru cal injectar al subsòl grans quantitats de substàncies químiques, enverinant la terra per sempre. Mentre altres països, com França, han prohibit aquesta pràctica pels seus greus impactes ambientals, Repsol pretenia dur-la a terme a Argentina. El govern argentí, obligat a importar petroli perquè no controla el que produeix, aposta a la independència energètica, amb el suport massiu de la ciutadania: d'aquí aquesta mesura, que ja s'en parlava des de fatemps.

És Repsol un exemple de modernitat?

Si ser moderns és evadir impostos, sí. És una de les multinacionals amb seu a Espanya (que no espanyola) que compta amb més presència en paradisos fiscals, on té 13 filials a través de les quals minimitza el pagaments d'impostos.

A Bolívia li ha tocat augmentar les regalies degudes a l'estat bolivià, i tot i això, no s'ha retirat del país pels seus grans guanys.

La majoria del seu accionariat està radicat a l'exterior, no és espanyol, per tant és un eufemisme definir-la "empresa espanyola".

A més, Repsol és un exemple d'un model energètic, basat en la producció d'hidrocarburs, que està destinada esgotar-se en unes dècades. A Argentina el pic del petroli fou el 1999 i, des de llavors, la producció dels seus camps ha minvat. Ni l'explotació del jaciment de Vaca Muerta, ni altres com els que pretén explotar Repsol a les Canàries o a la costa brasilera canviaran substancialment el panorama d'esgotament dels combustibles fòssils.

Argentina-Espanya, una etapa més de la guerra pel petroli?

Escrit per Gisella Evangelisti. La Independent
dilluns, 30 d'abril de 2012 12:44

Cal canviar de paradigma, invertint en energies verdes. Finalment, cal canviar les regles del joc entre les empreses i els països del Sud, que són injustes.

Qui forma l'Observatori del Deute?

Som uns quantes persones voluntaries que el 2000, ajuntant-nos en una plataforma de 50 organitzacions, hem aconseguit mobilitzar un milió de persones a tot l'Estat espanyol (500.000 a Catalunya) al voltant de la "Consulta Social per l'Abolició del Deute Extern". Hem denunciat la injustícia del deute que asfixia els països del sud del món i els obliga, per pagar-la, a privatitzar i passar a mans estrangeres els seus recursos energètics, i els seus minerals. Hi havia un mecanisme de l'estat espanyol, el FAD, (Fons d'Ajuda al Desenvolupament) que afavoria a la pràctica a les empreses espanyoles, impulsant la seva internacionalització. Es donaven crèdits als països del sud però a canvi que la meitat d'ells fossin destinats a compra de béns i serveis d'empresa espanyoles.

Amb la campanya "Qui deu a qui?" Denunciem aquest mecanisme que de fet empitjorava el problema del deute, i pressionant sobre les i els parlamentaris hem obtingut que en la Llei de cooperació del 2006 els dos rubros (les donacions als països i la finançament encoberta a les empreses espanyoles) es diferenciessin. Ara estem contribuint a difondre a Internet, a través de les xarxes socials, com Facebook i altres, unes notícies atentes a l'impacte de les indústries mineres sobre la vida de la gent i sobre el medi ambient, que contrasten amb freqüència amb la "veritat oficial" .

Es comptabilitza la producció de petroli, per exemple, i els seus guanys, però no es comptabilitzen els danys ambientals i socials. No trobaràs en els informes de Repsol o dels països productors el cost que impliquen els danys provocats per una empresa a l'aigua, la terra, la gent enverinades.

Quan Repsol deixa a un país, qui paga per la naturalesa destruïda i la gent malalta?

En conclusió, l'Observatori del Deute, junt amb Ecologistes en Acció, OMAL, l'ODG, ACSUR-Las Segovias i ESF denuncien que en defensar Repsol, el Govern no defensa els interessos de la ciutadania espanyola, sinó els interessos d'uns quants, que actuen amb total impunitat social, ambiental i fiscal.

Argentina-Espanya, una etapa més de la guerra pel petroli?

Escrit per Gisella Evangelisti. La Independent
dilluns, 30 d'abril de 2012 12:44

És hora de profunds canvis en el món, conclou **Mónica Vargas**, i la decisió del Govern argentí és una prova clara que la correlació de forces està canviant.

De fet, el domini de les Set Germanes, (encapçalades per Shell i Mobil), les multinacionals occidentals del petroli que han condicionat per molt temps la política dels països del sud del món, posant i traient governs, ara es veu limitat per la entrada en el mercat mundial dels països emergents. Mentre el 1996 hi havia només 4 petrolieres nacionals entre les 20 primeres, el 2011 ja en són 9, entre les quals dues companyies de la Xina, la Petrobras del Brasil, la Gazprom de Rússia, la Pemex de Mèxic, la PDVSA de Veneçuela, la Petronas de Malàisia, la Indian Oil de l'Índia. Tot i que no tots els països han imitat Mèxic, on la Pemex té el monopoli de la producció del petroli, cada vegada més països intenten aconseguir el control dels seus recursos energètics.

Xina ha guanyat en molts casos la competència occidental oferint millors preus. En temps en què les reserves mundials de petroli creixen molt poc, els Estats tendeixen a voler decidir lliurement on invertir, quins preus aplicar al mercat intern o exterior.

Fins empresa com Shell i Exxon Mobil ara està venent les seves xarxes de distribució, per haver de fer front als costos creixents de la producció i la disminució dels marges de guanys. Actualment les companyies nacionals tenen el 77% de les reserves provades, i la presència de la Xina creix en la producció a tot el món.

Per meditar-hi i per a més informació:

www.quiendebeaquien.net

www.Ecologistasenaccion.org

[www. Observatori de les Multinacionals a Amèrica Latina.org](http://www.Observatori.de.les.Multinacionals.a.Amèrica.Latina.org) (OMAL)

ACSUR-Las Segovias

Associació Catalana d'Enginyeria Sense Fronteres (ESF)

www.Repsol.com

www.la.comunidadelpais.com

www.fobomade.org.bo

www.odg.cat (Observatori del Deute en la Globalització)